

Cauza C-401/23

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

30 iunie 2023

Instanța de trimitere:

Tribunal Judiciaire de Metz (Franța)

Data deciziei de trimitere:

26 mai 2023

Reclamantă:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Pârât:

E... D...

CERERE DE DECIZIE PRELIMINARĂ

către

CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

din 26 mai 2023

Instanța aflată la originea trimiterii:

Tribunal judiciaire de METZ (Tribunalul judiciar din METZ), pôle social (secția pentru contencios social) [*omissis*]

Părți în cauză:

Reclamantă: CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES et des SAGES-FEMMES (CASA AUTONOMĂ DE PENSII PENTRU CHIRURGI-DENIȘTI ȘI PENTRU MOAȘE) (CARCDSF) - [*omissis*]
PARIS [*omissis*]

Pârât: domnul E... D..., cu domiciliul în Moselle [*omissis*]

1 [omissis] Elementele de fapt ale litigiului

- 1.1 Domnul E... D... exercită o activitate de chirurg-dentist pe teritoriul francez, în Moselle [omissis].
- 1.2 În această calitate, el este supus, în temeiul dispozițiilor articolului L 111-1 din code de la sécurité sociale (Codul securității sociale), unei obligații de afiliere și de cotizare care decurge din aceasta la CARCDSF în cadrul regimului de securitate socială pentru pensii.
- 1.3 Domnul E... D... contestă această obligație și nu a plătit cotizațiile obligatorii pentru anii 2019 și 2020.
- 1.4 CARCDSF a emis puneri în întârziere pentru plata sumelor corespunzătoare obligației de afiliere, iar ulterior două titluri executorii împotriva domnului E... D...
- 1.5 Domnul E... D... a formulat opoziție împotriva titlurilor executorii și a sesizat prezenta instanță cu contestația sa.
- 1.6 Domnul E... D. susține că legislația națională care îi este opusă este contrară dreptului Uniunii, în ceea ce privește dreptul la libertatea de a presta servicii, și solicită instanței să sesizeze CJUE cu întrebări preliminare.

2 Dispoziții aplicabile litigiului

2.1 Articolul 56 [primul și al doilea paragraf] TFUE care prevede [omissis]: *În conformitate cu dispozițiile ce urmează, sunt interzise restricțiile privind libera prestare a serviciilor în cadrul Uniunii cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat membru decât cel al beneficiarului serviciilor. Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot extinde beneficiul dispozițiilor prezentului capitol la prestatorii de servicii care sunt resortisanți ai unui stat terț și sunt stabiliți în cadrul Uniunii.*

2.2 Articolul L 111-1 din Codul securității sociale prevede următoarele:

Securitatea socială se întemeiază pe principiul solidarității naționale.

Aceasta asigură, pentru orice persoană care lucrează sau are reședința în Franța în mod stabil și regulat, acoperirea cheltuielilor de boală, de maternitate și de paternitate, precum și a cheltuielilor familiale și de autonomie.

Ea asigură lucrătorii împotriva riscurilor de orice natură care ar putea să le reducă sau să le suprimă veniturile. Această garanție se exercită prin afilierea persoanelor în cauză la unul sau la mai multe regimuri obligatorii.

Ea asigură acoperirea cheltuielilor de sănătate, pentru sprijinirea autonomiei, acordarea prestațiilor de asigurări sociale, în special a alocațiilor pentru limită de

vârștă, acordarea prestațiilor pentru accidente de muncă și boli profesionale, precum și acordarea prestațiilor familiale în cadrul prezentului cod, sub rezerva prevederilor convențiilor internaționale și a dispozițiilor regulamentelor europene.

3 Motivarea cererii de decizie preliminară

- 3.1** Organizarea funcționării securității sociale, și în acest caz a sistemelor de asigurări sociale și de pensii, este de competența statelor membre ale Uniunii Europene, potrivit articolului 153 TFUE, astfel încât statul francez poate stabili în dreptul său național normele privind funcționarea acestor sisteme și printre altele chestiunea afilierii persoanelor vizate, din care decurge obligația de a cotiza.
- 3.2** Această competență acordată statelor membre trebuie totuși să respecte dreptul Uniunii, inclusiv libertatea de a presta servicii prevăzută la articolele 56-62 TFUE.
- 3.3** Obligația de afiliere și de cotizare, în acest caz la sistemul de pensii administrat de CARCDSF, prevăzută la articolul L 111-1 din Codul securității sociale, constituie o derogare de la libertatea de a presta servicii prevăzută la articolele 56-62 TFUE, întrucât îl privează pe cotizant de alegerea unei alte prestații echivalente sau mai bine adaptate situației sale.
- 3.4** Această dispoziție națională care restrânge principiul de drept al Uniunii enunțat trebuie să constituie un motiv imperativ de interes general potrivit criteriilor stabilite de CJUE prin intermediul jurisprudenței sale, din care reiese că ea trebuie calificată drept legitimă, suficient de adecvată pentru urmărirea obiectivului, în acest caz cel privind echilibrul financiar al sistemului de pensii, procedând în mod coerent și sistematic și, în sfârșit, utilizând mijloacele stricte necesare pentru atingerea acestuia.
- 3.5** Domnul E...D... are calitatea de a ridica problema conformității dreptului național care îi este opusă, în acest caz obligația de a cotiza la o casă definită și impusă, CARCDSF, în temeiul articolului L 111-1 din Codul securității sociale, cu dreptul Uniunii.
- 3.6** [Articolul 19 alineatul (3) TUE] și [articolul] 267 TFUE conferă instanțelor naționale posibilitatea, în cazul precum în speță al unor decizii supuse căilor de atac interne, de a sesiza cu titlu preliminar CJUE cu întrebări preliminare privind interpretarea sau validitatea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii.
- 3.7** Instanța nu are cunoștință de existența unei jurisprudențe a CJUE care să răspundă la problema conformității obligației care rezultă din dreptul național de a se afilia și de a cotiza la un sistem de pensii francez în raport cu libertatea de a presta servicii prevăzută de dreptul Uniunii, având în vedere contestația formulată de domnul [ED] referitoare la menținerea situației deficitare a sistemului în cauză. În această privință, CARCDSF nu

menționează o decizie (decizii) pronunțată (pronunțate) în acest sens de CJUE.

- 3.8** Contestarea [*omissis*] de către domnul E....D.... a obligației de afiliere și de cotizare, prin intermediul motivului susținut privind nevaliditatea sa în raport cu dreptul Uniunii care prevede libertatea de a presta servicii, este de natură să soluționeze litigiul constituit din opozițiile formulate de persoana în cauză împotriva a două titluri executorii care impun plata cotizațiilor la sistemul de pensii obligatorii pentru anii calendaristici 2019 și 2020.
- 3.9** Măsura restrictivă în litigiu se întemeiază pe necesitatea unui echilibru financiar al sistemelor sociale, în acest caz de pensii, obiectiv comun dreptului național și dreptului Uniunii.
- 3.10** Acest obiectiv nu este atins ca urmare a recurenței deficitelor constatate, pe o perioadă îndelungată, și prin utilizarea unor măsuri provizorii reînnoite în mod constant, prin crearea în anul 1996 a unei case de amortizare a datoriei sociale (CADES) care are sarcina de a împrumuta de pe piețele internaționale de capital și care garantează aceste împrumuturi prin resurse distincte de cotizațiile sociale [menite să suporte] ponderea datoriei sociale care îi este transferată, în principal prin intermediul contribuției pentru rambursarea datoriei sociale (CRDS) și al unei părți din contribuția socială generalizată (CSG). Prevăzută inițial pentru a-și încheia misiunea în anul 2009, CADES își continuă acțiunea, cu un termen prevăzut până în prezent pentru anul 2033, datoria care rămâne de rambursat fiind de 136 de miliarde de euro la sfârșitul anului 2022, în creștere constantă, în plus într-un context de creștere semnificativă a ratelor dobânzilor la împrumuturi.
- 3.11** Prin urmare, trebuie să se constate că, pe o perioadă îndelungată, cel puțin din anul 1996 până în prezent, și prognozată până în anul 2033, caracterul obligatoriu al afilierii și al cotizării nu este suficient pentru îndeplinirea obiectivului prevăzut privind echilibrul financiar al conturilor sociale. Acest regim obligatoriu de afiliere și de cotizare restrânge dreptul Uniunii care prevede libertatea de a presta servicii, iar justificarea acestei derogări se întemeiază pe un obiectiv care nu este atins în mod recurent.
- 3.12** Prin urmare, trebuie să se admită că întrebarea adresată de domnul E....D..., care contestă imposibilitatea de a recurge pentru pensia sa pentru limită de vârstă la un alt sistem la alegerea sa, prezintă un caracter pertinent și că, prin urmare, există o îndoială cu privire la conformitatea sistemului național în raport cu dreptul Uniunii în ceea ce privește libertatea de a presta servicii, care necesită interpretarea CJUE prin intermediul unei decizii preliminare.
- 3.13** Din cele 4 întrebări preliminare în privința cărora domnul E.... D... solicită instanței să le adreseze CJUE numai două sunt pertinente [*omissis*] [Î]ntrebările referitoare la legitimitate și la noțiunea de măsură necesară și

cea mai puțin restrictivă sunt înlăturate din sfera cererii de decizie preliminară.

3.14 Cererea de decizie preliminară, expusă în continuare, este reformulată [omissis].

3.15 [omissis] [detalii procedurale]

4 Cerere de decizie preliminară

Instanța solicită Curții să răspundă la următoarea întrebare:

Articolul 56 TFUE, care prevede libertatea de a presta servicii, trebuie interpretat în sensul că se opune obligației de afiliere și de cotizare la un regim public de securitate socială, prevăzută la articolul L 111-1 din code de la sécurité sociale (Codul securității sociale), care privește în acest caz regimul de asigurare pentru limită de vârstă la CARCDSF, având în vedere, pe de o parte, criteriul coerenței, pe de altă parte, criteriul caracterului sistematic, în măsura în care măsura restrictivă națională urmărește obiectivul de menținere și de garantare a echilibrului financiar al regimului de securitate socială, dar fără a atinge vreodată acest obiectiv, prin organizarea gestionării deficitelor recurente?

[omissis]